

KİTAP İNCELEMESİ

Öğretmen Yetiştirmenin Bugünü ve Geleceği: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Anı Yayıncılık, Ankara. ISBN 978-605-5213-29-9.

Ali Rıza ERDEM

Arş. Gör. Feyzi KAYSİ, *İstanbul Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu,*
feyzikaysi@gmail.com

Yazar 1986-1995 yılları arasında öğretmenlik mesleğini icra ederek, mesleğe ait 10 yıllık deneyime sahip olmuştur. Daha sonra, 1995 yılında akademisyen olarak göreve başlamış ve görevine devam etmektedir. Yazar, 2002 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında “Pamukkale Üniversitesi'nin bugünü ve geleceğine ilişkin önemli iç ve dış piyasaların (ilgi gruplarının) algıları” isimli doktora tezini tamamlamıştır. Yazar doktora çalışmasının devamı niteliğinde eğitim fakültesi özelinde bir araştırma yapmıştır.

Kitap temel olarak üç bölüm ve sekiz bölümden oluşmaktadır. Kitabın birinci bölümü, “Örgütsel değişim, kamu ve kar amacı gütmeyen örgütler için stratejik planlama” şeklinde isimlendirilmiştir. Bu bölümde öncelikle farklı yaklaşımlar göz önünde bulundurularak örgütsel değişimin tanımlanmış, daha sonraki aşamada ise planlama modellerine geçilmiştir. Planlama modelleri de kısaca betimlendikten sonra kamu ve kar amacı gütmeyen örgütler için stratejik planlamalar tanımlanmıştır. Burada 10 aşamalı stratejik değişim döngüsü açıklanmıştır. Döngüdeki aşamaların takibi ile; stratejik planlama sürecinin başlatılması ve üzerinde uzlaşının sağlanması, örgütsel yükümlülüklerin tanımlanması gerektiği, örgütsel görevler ve değerlerin açıklanmasının önemi ve örgütün iç ve dış çevresindeki güçlü ve zayıf yönlerin tanımının gerekliliği anlaşılmaktadır. Bununla beraber, örgütün olası stratejik sorunlarının tanımlanması ve bu sorunları çözecek stratejilerin formüle edilerek benimsenmesi gerektiği betimlenmektedir. Ayrıca ortaya çıkan stratejik plan(lar)ın gözden geçirilerek benimsenmesi, gelecek için etkili örgütsel vizyonun kurulması, etkili uygulama sürecinin geliştirilmesi ve stratejileri ve stratejik planlama sürecinin yeniden değerlendirilmesi konuları üzerinde durulmaktadır.

Kitabın ikinci bölümü “Öğretmen yetiştirme ve eğitim fakülteleri” şeklinde isimlendirilmiştir. İlk aşamada öğretmen yetiştirmenin öneminden bahsedildikten sonra üç model ile öğretmen yetiştirme modelleri kısaca tanımlanmıştır. Türkiye haricinde 11 ülkenin öğretmen yetiştirme sistemleri de kısaca ifade edilmiştir. Eğitim fakültelerinin öncesinde öğretmen yetiştiren kurumlar tanımlanarak ve açıklanarak günümüz eğitim fakültelerine nasıl geçildiği açıklanmıştır. Günümüz eğitim fakültelerinin zamanla nasıl değişiklikler geçirdiği hiyerarşik bir şekilde ifade edilmiştir. Eğitim fakültelerinin örgütsel imajlarına değinilerek bazı eğitim fakültelerinin vizyonlarına yer verilmiştir. Eğitim fakültelerinin sorunları geniş bir başlık yelpazesinde kısaca ifade edilmiştir. Son olarak eğitim fakültelerinin geleceği başlığı altında eğitim üniversitesi başlığı ön plana çıkmaktadır. Dünyadan 7 örnekle eğitim üniversitelerinin varlığına dikkat çekilmektedir. Türkiye’de de eğitim üniversitesine örnek olarak “Milli Eğitim Vakfı Eğitim Üniversitesi” projesi ön plana çıkmaktadır. Özellikle vizyon olarak “ulusal ve evrensel değerleri özümsemiş, akademik olarak ülke ve küresel ihtiyaçları karşılayabilen, eğitim bilimleri ve öğretmenlik eğitiminde uzmanlaşmış ve uluslararası akreditasyon standartlarında bir kurum olarak gelişmek” fikrinin ifade edilmesi takdire şayandır.

Kitabın üçüncü bölümünde araştırma çalışmasının “Giriş, yöntem, bulgular, tartışma, sonuç ve öneriler” başlıkları yer almaktadır. Giriş bölümünde değişen dünya ve yükseköğretim ele alınarak Türkiye’deki eğitim fakültelerinin değişimi ele alınmıştır. Sonrasında çalışmanın problemi ve alt problemler ifade edilmiş ve çalışmanın önemi, varsayımları ve sınırlılıkları belirtilmiştir. Yöntem bölümünde çalışmanın durum çalışması olduğu ve örneklemin maksimum çeşitlilik ile elde edildiği belirtilmiştir. Veriler 223 fakülte içi ve dışı paydaştan uzman görüşü alınarak hazırlanan 15 sorulu açık uçlu yazılı anket ile toplanmıştır. Sorular paydaşların kendi pencerelerinden öğretmen yetiştirmeye yönelik bakış açılarını ortaya çıkarmaya yöneliktir. Veriler tematik içerik analizi ile analiz edilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgular alt problemlere göre gruplandırılmış ve yüzde ile ifade edilmiştir. Her bulgudan sonra tartışmaya yer verilmiştir. Son olarak, çalışmanın sonuç ve öneriler bölümü 10 açıdan ele alınmıştır.

Eğitim camiasına, öğretmen yetiştirme ile ilgili kaynak olması açısından böyle bir eserin kazandırılması önemlidir. Genel olarak kitabın güçlü yönleri arasında, iç (Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi akademik ve idari yöneticileri, akademik ve idari personeli ve öğrencileri) ve dış (Milli eğitim Müdürlüğü yöneticileri, devlet ve özel okul yöneticileri, devlet ve özel okul öğretmenleri, müfettişler, mezunlar ve öğrenci velileri, sivil toplum örgütü yöneticileri) paydaşların görüşlerinin nitel yollarla alınması ön plana çıkmaktadır. Bunun yanında, çalışmanın zayıf yönlerine gelince; kitabın birinci bölümünün öğretmen yetiştirmeyle olan ilgisi kitabın ikinci bölümünün ortalarında kurulacak ilişkiyle ortaya çıkarılmaktadır. Hâlbuki yazar birinci bölümün başında bir bağlantı kurarak başlayabilirdi. Bunun yanında birinci bölümde özellikle tek yazar ağırlıklı olarak referansların verilmesi de dikkat çekicidir. İkinci bölümde öğretmen yetiştiren ülkelerden bahsedilirken neden 11 ülkenin seçildiği belirtilmemiştir. Üçüncü bölümde nitel çalışmaların ruhuna aykırı olacak şekilde, verilerin toplandığı katılımcıların üniversite ve fakülte isimleri paylaşılmıştır. Ayrıca, çalışmanın 108. sayfasında nitel çalışmalar gereği örneklemin küçük olmasının beklendiği ifade edildiği halde 223 katılımcıdan görüş alındığı görülmektedir. Verilerin toplanmasında sadece açık uçlu anket verilerinin kullanılması da çalışmanın zayıf yönleri arasındadır. Çalışmanın gözlem veya doküman incelemeleriyle desteklenmesi güçlü yönlerini arttıracaktır. Bulguların sunumunda çok sayıda kod yerine daha kapsayıcı kategoriler ve temaların kullanılması çalışmayı daha iyi özetleyebilirdi. Bunun yanında kitabın özellikle madde imleri noktasında çok uyumsuz olduğu belirtilebilir. Bunun yerine standart bir madde imi kullanılabilirdi. Son olarak, kitabın ismi ile içerik tam anlamıyla uyuşmamaktadır. Bunun yerine içeriği daha iyi yansıtacak bir başlığın kullanılması, okuyucular açısından daha iyi bir yönlendirme sağlayacaktır.

Sonuç olarak, kitabın bazı güçlü yönlerinin olmasının yanında zayıf yönlerinin de olduğu görülmektedir. Özellikle kitabın isminin içeriği yansıtacak şekilde değiştirilmesi, çalışmada elde edilen verilerin kaynağı olan üniversite ve fakülte isimlerinin çıkarılması ve kitabın şekilsel olarak sayfa düzeninin daha iyi bir şekilde yapılması öncelikli olarak önerilmektedir. Son olarak, kitap *öğretmen yetiştirme* konusunda yapılmış ve günümüz öğretmen yetiştirme sorunlarına çözüm üretme amacıyla yapılmış bir çalışma olmasından dolayı önemlidir.